

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Mgr. Jitkou Zavřelovou ve věci

žalobkyně: **K. H.**
státní příslušnice Íránské islámské republiky
bytem X
zastoupená advokátem Mgr. et Mgr. Markem Čechovským
se sídlem Opletalova 25, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**
se sídlem Olšanská 2, 130 51 Praha 3

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 6. 2017, č. j. CPR-2714-2/ČJ-2017-930310-V242,

takto:

- I. Žaloba se z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

- 1 Žalobkyně se žalobou, podanou Městskému soudu v Praze dne 16. 6. 2017, podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení rozhodnutí uvedeného v záhlaví, jímž žalovaný změnil rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort ze dne 2. 11. 2016, č. j. KRPS-181152-40/ČJ-2016-010025 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), tak, že vypustil část výroku ve znění „*Současně se podle ustanovení § 118 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb. stanovuje doba*

k vycestování z území České republiky do 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí, kterým bude v souladu s ustanovením § 101 zák. č. 500/2004 Sb. stanoveno, že pominuly důvody znemožňující vycestování a vycestování cizince bude možné.“; ve zbytku prvostupňové rozhodnutí potvrdil. Prvostupňovým rozhodnutím bylo žalobkyni podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 1 a bod 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), uloženo správní vyhoštění; doba, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, byla stanovena na 1 rok a doba k vycestování z území České republiky byla stanovena do 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí, kterým bude v souladu s ustanovením § 101 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), stanoveno, že pominuly důvody znemožňující vycestování a vycestování cizince bude možné.

- 2 Žalobkyně namítá, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť žalovaný namísto vypořádání odvolacích námitek uvedl pouze, že se se závěry správního orgánu prvního stupně ztotožňuje. Tím porušil § 89 odst. 2 a § 68 odst. 3 správního řádu. Konkrétně je nepřezkoumatelný blíže neodůvodněný závěr žalovaného, že v dané věci žalobkynin vztah založený až po započetí nelegálního pobytu nepředstavuje v případě jejího vyhoštění porušení článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Žalobkyně totiž vztah se svým snoubencem zahájila ještě před přicestováním do České republiky. Dále se žalovaný nevypořádal s odvolací námitkou, že s ohledem na čl. 8 odst. 2 Úmluvy je možno do žalobkynina rodinného života zasáhnout pouze v případě kumulativního splnění podmínek v tomto ustanovení uvedených; z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2014, č. j. 5 As 102/2013, přitom vyplývá, že protiprávní jednání spojené výhradně s nelegálním pobytem samo o sobě porušení veřejného pořádku nepředstavuje. Konečně se žalovaný nijak nevypořádal s žalobkyniným návrhem na zastavení řízení nebo s její námitkou, že tvrzení, že zde nemá kvůli jazykové bariéře žádné společenské a kulturní vazby (s výjimkou snoubence), je nepodložené.
- 3 Žalobkyně dále uvádí, že žalovaný ignoruje specifické okolnosti dané věci. Žalobkyně v průběhu řízení doložila důvody, pro něž nemůže vycestovat do své vlasti: žalobkynin snoubenec pracoval v Íránu jako novinář, kde byl pro svou činnost uvězněn, mučen a posléze donucen k útěku do Francie, kde získal status uprchlíka, neboť je v Íránu stále stíhán; nyní pracuje v Rádiu Svobodná Evropa. Žalobkyně se také angažovala jako íránská opoziční aktivistka, a to už během svého života v Paříži, kde podporovala činnost bývalé íránské královny, spolupracovala s jednou z opozičních skupin, psala články na téma íránské politiky, účastnila se demonstrací a organizovala a podepisovala různé petice. Činnost žalobkyně a jejího snoubence směřuje výlučně k ochraně občanských a politických svobod, avšak v Íránu jim oběma hrozí zatčení, mučení, vysoké tresty a pravděpodobně i trest smrti; do země původu se tedy vrátit nemohou. V návaznosti na tyto okolnosti bylo ostatně i Ministerstvem vnitra vydáno závazné stanovisko, podle něhož není vycestování žalobkyně možné. Z výše uvedeného vyplývá, že žalobkyně se objektivně do Íránu vrátit nemůže, a to ani krátkodobě, a nemůže ani navštívit íránskou ambasádu, kde by mohla být zatčena a převezena do Íránu. Nelze proto přijmout argumentaci žalovaného, jestliže v napadeném rozhodnutí žalobkyni doporučuje, aby krátkodobě vycestovala do své vlasti a zajistila si nový cestovní doklad, resp. legální vstup na území České republiky. Žalobkyně se nachází bez vlastní viny v bezvýchodné situaci. Žalobkyně se pokoušela

získat vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území a dobrovolně se přihlásila na policii, avšak nebylo jí uděleno. Skutečnost, že tak učinila až po delším nelegálním pobytu na území České republiky, nebylo způsobeno její laxností, nýbrž strachem.

- 4 Žalobkyně shrnuje, že žalovaný v napadeném nezohlednil zjištěný skutkový stav a konkrétní okolnosti dané věci, čímž porušil § 2 odst. 4 a § 3 správního řádu. V důsledku toho je napadené rozhodnutí přepjatě formalistické, což je podle žalobkyně dle konstantní judikatury Ústavního soudu hodnoceno jako nezákonné (nález Ústavního soudu ze dne 4. 2. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96 a nález Ústavního soudu ze dne 3. 2. 1999, sp. zn. Pl. ÚS 19/98). Žalobkyně se odkazuje na závěry Ústavního soudu, podle nichž je třeba při aplikaci právního předpisu hledět na účel a smysl jednotlivých ustanovení a vždy hledat spravedlivé řešení.
- 5 Podle žalobkyně se žalovaný v napadeném rozhodnutí dopouští logického rozporu, jelikož na jedné straně tvrdí, že skutečnost, že žalobkyně podle závazného stanoviska nemůže vycestovat, není důvodem pro zastavení řízení o správním vyhoštění, a na straně druhé uvádí, že napadené rozhodnutí nemůže být nepřiměřené, neboť žalobkyně stejně nemůže v důsledku negativního závazného stanoviska vycestovat. Žalovaný avšak zcela pominul důsledky, které rozhodnutí o správním vyhoštění má, i když není dosud vykonatelné, a zcela se odmítl zabývat otázkou (ne)přiměřenosti prvostupňového rozhodnutí. V důsledku napadeného rozhodnutí žalobkyně nemůže pobývat v žádném členském státě Evropské unie a nemůže si ani pobyt žádným způsobem legalizovat (např. žádat o pobyt za účelem sloučení rodiny se snoubencem). Žalobkyně rovněž podotýká, že jejímu snoubenci (který je *de facto* spíše jejím manželem) byl udělen azyl ve Francii a jako azylant si nemůže svobodně vybírat, kde bude žít; v případě, že by žalobkyně byla vyhoštěna z území Evropské unie, by tak nemohli realizovat rodinný život. Nadto není zaručeno, že jiné členské státy budou respektovat závazné stanovisko Ministerstva vnitra a žalobkyni by tak mohlo hrozit i trestní stíhání za maření úředního rozhodnutí. Žalovaný se těmito námitkami vůbec nezabýval, žalobkyně však poukazuje na to, že pouhá deklarace dosavadní nevykonatelnosti rozhodnutí negarantuje jeho přiměřenost.
- 6 Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvádí, že žalobní námitky jsou shodné s odvolacími námitkami, a proto se zcela odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí, kde je již jednou vypořádal. Nad rámec toho žalovaný podotýká, že uložení správního vyhoštění je podmíněno protiprávním jednáním cizince, nikoli tím, zda zde je či není dána překážka vycestování. V případě, že je závazným stanoviskem konstatována překážka vycestování, není to důvodem k neuložení správního vyhoštění. Tato skutečnost má však za následek, že uložené správní vyhoštění je nevykonatelné. Žalovaný je dále přesvědčen, že se v napadeném rozhodnutí přezkoumatelně vypořádal s otázkou přiměřenosti jeho dopadu do žalobkynina soukromého a rodinného života. Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby.
- 7 Ze správního spisu soud zjistil následující podstatné skutečnosti: dne 23. 5. 2016 se žalobkyně dostavila na Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort Nymburk, kde předložila cestovní pas vydaný Íránskou islámskou republikou, který pozbyl platnosti v roce 2014 a který neobsahoval žádné vízum, jež by žalobkyni opravňovalo k pobytu na území České republiky. Týž den bylo vydáno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění a týž den byl s žalobkyní sepsán protokol o vyjádření účastníka správního řízení. V něm žalobkyně uvedla, že v roce 2002 opustila Írán a na základě

devadesátidenního schengenského víza přicestovala do Francie za svou matkou. V roce 2011 začala žít ve společné domácnosti se svým nynějším snoubencem M. R. Y. V roce 2013 se společně přestěhovali do České republiky, kde žalobkynin snoubenec získal práci v Rádiu Svobodná Evropa. Žalobkyně v Česku nepracuje, ale zabývá se malováním obrazů. Snoubenci by rádi uzavřeli manželství, ale kvůli žalobkynině nelegálnímu pobytu to není možné, což je hlavní důvod, proč se žalobkyně rozhodla svou situaci řešit. Závěrem žalobkyně uvedla, že chce žít nadále v České republice a do Íránu se vrátit nechce. Dne 3. 6. 2016 byl sepsán protokol s žalobkyniným snoubencem, který shodně s žalobkyní uvedl, že byl před šesti lety v Íránu uvězněn pro svou novinářskou práci, ve vězení byl mučen a následně uprchl do Francie. Tam se roku 2011 seznámil s žalobkyní a začali žít ve společné domácnosti. V České republice žijí od roku 2013. Žalobkynin nelegální pobyt se snažili řešit už ve Francii, po přestěhování do České republiky v tom pokračovali, a to proto, že by se s ohledem na svůj věk chtěli co nejdříve vzít a založit rodinu. Dne 17. 6. 2016 navrhla žalobkyně zastavení řízení o vyhoštění, a to z důvodu, že je zjevné, že její vycestování nebude možné, a to zejména s ohledem na její politický aktivismus a jejímu postavení snoubenky azylanta. Na podporu svých tvrzení založila žalobkyně do správního spisu prohlášení o společném soužití ze dne 25. 4. 2013 vydané městským úřadem 5. pařížského obvodu, podle něhož žalobkyně a její snoubenec prohlašují, že od 1. 4. 2012 sdílí společnou domácnost. Dále žalobkyně do správního spisu založila jí podepsanou petici, datovanou dne 8. 3. 2012, která u příležitosti Mezinárodního dne žen požaduje ukončení diskriminace žen v Íránu, a potvrzení datované 3. 9. 2016, které stvrzuje, že žalobkyně se podílela na kampani *Let Iranian Women Enter Their Stadiums* (Umožněte íránským ženám vstup na stadiony), která bojuje za právo íránských žen vstupovat na sportovní stadiony. Součástí spisu je dále závazné stanovisko Ministerstva vnitra ze dne 21. 10. 2016, podle něhož vycestování žalobkyně není možné, a to s ohledem na její aktivistickou činnost. Žalobkyně byla seznámena s podklady pro vydání rozhodnutí dne 4. 11. 2016 a ve svém vyjádření k nim ze dne 11. 11. 2016 uvedla, že vyhoštění by představovalo nepřiměřený zásah do jejího rodinného života. Prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno dne 2. 11. 2016 a žalobkyně proti němu podala odvolání 1. 12. 2016. Napadené rozhodnutí žalovaný vydal 2. 6. 2017.

- 8 Při ústním jednání zástupce žalobkyně plně odkázal na žalobní argumentaci, kterou zopakoval a dále rozvedl. Na doplnění uvedl, že žalovaný při posuzování soukromého a rodinného života žalobkyně nerozlišoval mezi aplikací správního uvážení a neurčitého právního pojmu. Oba instituty jsou přitom jiné, jiný je postup při jejich použití i následný soudní přezkum. To plně akcentuje i bohatá soudní judikatura (například rozsudky Nejvyššího správního soudu sp. zn. 3 Azs 240/2014 a sp. zn. 5 Azs 102/2013 či rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem sp. zn. 78 A 3/2017. Zdůraznil také, že účinky žalobou napadeného rozhodnutí budou žalobkyni vrhají do právního vakua (bude nucena v České republice pobývat na vízum za účelem strpění, které bude nucena si pravidelně prodlužovat, nebude disponovat žádnými doklady, atd.). Rozhodnutí žalovaného pak považuje za rozporné s veřejným zájmem, neboť nezohledňuje, že žalobkyně se sama dostavila na policii, se kterou následně řádně spolupracovala a nikdy ve v České republice nedopustila žádného zásadního protiprávního jednání.
- 9 Podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 1 a 2 zákona o pobytu cizinců vydá policie rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou,

po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a zařadí cizince do informačního systému smluvních států, až na 3 roky, pobývá-li cizinec na území bez cestovního dokladu, ač k tomu není oprávněn nebo pobývá-li cizinec na území bez víza, ač k tomu není oprávněn, nebo bez platného oprávnění k pobytu.

- 10 Podle § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců nelze rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 119 vydat, jestliže by jeho důsledkem byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince.
- 11 Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který zde byl v době vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vady, k nimž by byl povinen přihlídnout z moci úřední, soud neshledal. Soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
- 12 Žalobkyně nejprve namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, a to z toho důvodu, že žalovaný některé odvolací námitky nevypořádal a spokojil se pouze s odkazem na prvostupňové rozhodnutí, o němž uvedl, že se s ním ztotožňuje. Soud k tomu nejprve obecně podotýká, že rozhodnutí správních orgánů obou stupňů ve správním řízení tvoří jeden celek, a z hlediska ekonomie řízení proto není nezbytné, aby odvolací správní orgán do svého rozhodnutí přejal celou argumentaci orgánu prvního stupně; jestliže se s ní ztotožňuje, postačí, pokud se na ni pouze odkáže, případně ji doplní (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2014, č. j. 6 As 161/2013 – 25). Jestliže lze z napadeného rozhodnutí v kontextu správního spisu – včetně prvostupňového rozhodnutí – seznat, proč žalovaný rozhodl tak, jak rozhodl, nejedná se o rozhodnutí, které by nebylo možno přezkoumat. Ke konkrétním námitkám nepřezkoumatelnosti jednotlivých závěrů žalovaného se soud vyjadřuje v následujících odstavcích.
- 13 Žalobkyně konkrétně namítá, že závěr žalovaného o tom, že její vztah se snoubencem začal až v době jejího nelegálního pobytu v České republice, je nepřezkoumatelný a nadto mylný, neboť do České republiky přicestovala již se snoubencem a kvůli němu. Soud dává žalobkyni za pravdu v tom, že žalovaný v napadeném rozhodnutí skutečně mylně uvádí, že žalobkynin vztah se snoubencem započal až po nelegálním přicestování do České republiky, což však není pravda s ohledem na listinu vydanou městským úřadem 5. pařížského okrsku, která dokládá, že spolu snoubenci sdílí společnou domácnost již od roku 2012, a také s ohledem na to, že žalovaný v průběhu řízení tvrzenou délku vztahu se snoubencem nikdy nerozporoval. Tento chybný údaj uvedený žalovaným však nic nemění na tom, že žalobkyně v době zahájení společného života žila ve Francii rovněž nelegálně, a proto je úvaha žalovaného o tom, že si žalobkyně začala budovat rodinné vazby, aniž by měla jakoukoli jistotu pobytu v některém členském státě Evropské unie, přesto použitelná. Námitka je nedůvodná.
- 14 Žalobkyně dále namítá, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí nedostatečně vypořádal s existencí jejích kulturních a společenských vazeb v Česku, resp. že se spokojil pouze s odkazem na její neznalost češtiny. Žalovaný nicméně v napadeném rozhodnutí nedovozuje svůj závěr o neexistenci dopadu rozhodnutí o správním vyhoštění do soukromého života pouze z neznalosti češtiny, ale také z toho, že žalobkyně nemá oprávnění vykonávat v České republice výdělečnou činnost (podle

jejích slov je malířkou a maluje doma) a nemůže zde tedy mít ani žádné profesní vazby. V prvostupňovém rozhodnutí, na které žalovaný odkázal, opírá správní orgán závěr o neexistenci jiných společenských a kulturních vazeb také z toho, že žalobkyně zde nemá sjednáno zdravotní pojištění, není příbuzná s žádným občanem členského státu Evropské unie ani s takovou osobou nesdílí domácnost, je zdravá, schopná se o sebe postarat a není závislá na pomoci jiných osob. Žádné jiné soukromé vazby na území České republiky (mimo svého snoubence) ani žalobkyně ve správním řízení netvrdila a netvrdí to ani nyní, a nelze proto předpokládat, že by jejich přerušení představovalo závažnější zásah do jejího práva na rodinný a soukromý život. V této souvislosti je však třeba připomenout, že z citované mezinárodní smlouvy a judikatury k ní vyplývá povinnost posoudit možný dopad do práva jednotlivce, jestliže tento hájitelným způsobem tvrdí (angl. *has an arguable claim*), že existují důvody se domnívat, že toto právo bude porušeno [srov. Evropský soud pro lidská práva: *Leander proti Švédsku*, rozsudek ze dne 26. 3. 1987, stížnost č. 9248/81, bod 77 písm. a)]. Toto tvrzení však v kontextu práva na soukromý život v zásadě chybí. Úvaha žalovaného je tudíž podle soudu přezkoumatelná a dostatečná. Tato námitka není důvodná.

- 15 Dále žalobkyně namítá, že se žalovaný nevypořádal s její odvolací námitkou, že zásah do práva na respektování soukromého a rodinného života je podle čl. 8 odst. 2 Úmluvy akceptovatelný pouze „*v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných*“. V prvé řadě je třeba říci, že se žalovaný žalobkyniným právem na respektování soukromého a rodinného života zabýval a jakkoli se nevyjádřil zcela pregnantně, poukázal na stranách 4 – 5 napadeného rozhodnutí na to, že uložení správního vyhoštění je v dané věci v souladu se zákonem. Dále uvedl, že každé vyhoštění bude z povahy věci představovat zásah do osobních poměrů vyhošťované osoby, a proto je třeba vždy hodnotit přiměřenost zásahu způsobeným vyhoštěním ve vztahu k veřejnému zájmu na veřejném pořádku reprezentovaném dodržováním právních předpisů České republiky, který v dané věci převážil; ostatně pouze fakt, že zde má cizinec osobu blízkou, nemůže vylučovat uložení správního vyhoštění. Žalobkyně tvrdí, že z díkce čl. 8 odst. 2 Úmluvy plyne, že je možné zasáhnout do práva na rodinný a soukromý život pouze při současném naplnění všech v tomto ustanovení uvedených podmínek. Takový výklad však nemá oporu ani v textu zmiňovaného ustanovení, ani v komentářové literatuře či judikatuře. Naopak je z textu čl. 8 odst. 2 Úmluvy zjevné, že zasáhnout do tohoto práva je možné pouze na základě zákona a současně také (vyjádřeno spojkou „a“) je-li to nezbytné pro sledování alespoň jednoho z cílů uvedených v taxativním výčtu (že postačí směřování i pouze k jednomu z uvedených cílů je vyjádřeno užitím čárek a spojky „nebo“ ve významu vylučovacím). Žalobkynin zastávaný výklad by také v podstatě znemožňoval jakoukoli aplikaci článku 8 odst. 2 Úmluvy, neboť si lze jen obtížně představit člověka, který by svedl ohrožovat současně národní a veřejnou bezpečnost, hospodářský blahobyt, předcházení nepokojům a zločinnosti, zdraví, morálku a práva a svobody jiných. Z konstrukce článku 8 Úmluvy přitom vyplývá, že úmyslem zákonodárce zde nebylo učinit právo na respektování soukromého a rodinného života právem absolutním. Námitka je též nedůvodná.
- 16 Žalobkyně dále namítá, že žalovaný přehlíží její specifickou situaci, neboť s ohledem na to, že její vycestování není z důvodu jejích politických aktivit a rodinného života se

snoubencem možné, neměl žalovaný rozhodnutí o správním vyhoštění žalobkyně vůbec vydat. Soud k tomu uvádí, že podmínky, za nichž je možno rozhodnout o správním vyhoštění cizince, jsou stanoveny v § 119 zákona o pobytu cizinců. Konkrétně podle jeho § 119 odst. 1 písm. c) body 1 a 2 platí, že policie vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a zařadí cizince do informačního systému smluvních států až na tři roky, pobývá-li cizinec na území bez cestovního dokladu nebo bez víza, ač k tomu není oprávněn. Z jazykového výkladu uvedeného ustanovení vyplývá, že k udělení správního vyhoštění až na tři roky postačuje naplnění byť jen jediné z podmínek uvedených pod body 1 – 4 (že se jedná o alternativní – nikoli kumulativní – výčet, lze dovodit i ze slova „nebo“ na konci bodu 3). V žalobkynině případě došlo dokonce k naplnění dvou z uvedených podmínek, neboť na území České republiky pobývala jak bez platného víza, tak bez platného cestovního dokladu. Podmínky pro vydání napadeného rozhodnutí stanovené § 119 zákona o pobytu cizinců byly naplněny.

- 17 Výjimku z § 119 zákona o pobytu cizinců představuje § 119a odst. 2 téhož zákona, podle něhož nelze rozhodnutí o správním vyhoštění vydat, pokud by jeho důsledkem byl nepřiměřený zásah do rodinného či soukromého života cizince. Soud konstatuje, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí otázkou přiměřenosti zabýval, jestliže uvedl, že existence žalobkynina rodinného života žadatelky nebyla v řízení sporná, avšak nemá zde mimo snoubence (s nímž začala žít až během nelegálního pobytu ve Francii) jiné vazby a pouhá existence osoby blízké v České republice nemůže zamezit správnímu vyhoštění. Tyto úvahy žalovaného přitom jsou úvahami směřujícími k interpretaci neurčitého právního pojmu „rodinný život“. Soud si je plně vědom rozdílů mezi správním uvážením na jedné straně a neurčitým právním pojmem na straně druhé. Byť je oběma institutům vlastní určitá míra volnosti, rozsah této volnosti správního orgánu a tedy i žalovaného je v případě neurčitých právních pojmů užší než v případě správního uvážení. V případě správního uvážení dává zákon správnímu orgánu na základě zjištěného skutkového a právního stavu věci možnost volby mezi několika v úvahu přicházejícími alternativami řešení. Naproti tomu v případě neurčitého právního pojmu uvedená míra volnosti spočívá v interpretaci tohoto pojmu. Věda o správním právu uvádí, že „[p]ři interpretaci neurčitých právních pojmů se uvážení orgánu zaměřuje na konkrétní skutkovou podstatu a její vyhodnocení. Objasní si význam neurčitého pojmu a jeho rozsah a hodnotí skutečnosti konkrétního případu z toho hlediska, zda je lze zařadit do rámce vytvořeného rozsahem neurčitého právního pojmu.“ (HENDRYCH, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 8. vydání. Praha: C.H.Beck, 2012, s. 80). Postup žalovaného spočívající ve vyhodnocení skutkové podstaty, určení významu uvedeného pojmu a zařazení či nezařazení konkrétních okolností pod něj se přitom musí bezpodmínečně projevit v odůvodnění rozhodnutí. Jak přitom již bylo uvedeno v odstavci týkajícím se otázky přezkoumatelnosti úvahy žalovaného, ten hodnotil, zda zjištěné skutečnosti mohou vést k závěru o zásahu do soukromého a rodinného života. Zatímco u zásahu do soukromého života dospěl žalovaný k závěru, že tomu tak není, u zásahu do rodinného života připustil, že k jeho narušení bezesporu dojde (s ohledem na existenci partnerského vztahu na území České republiky). Toto narušení však žalovaný nepovažoval za nepřiměřené, což je další úvaha, kterou musí žalovaný učinit, má-li věc posoudit v intencích § 119 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. V rámci této úvahy pak žalovaný uvedl, že žalobkyně budovala své rodinné vazby bez jistoty pobytu na

území České republiky, a uzavírá, že za takové situace lze hovořit o porušení čl. 8 Úmluvy pouze ve výjimečném případě, a za takový případ žalobkyně nepovažuje.

- 18 K tomu soud dodává, že jakkoli se nemůže ztotožnit s hodnocením žalobkyně, pokud uvádí, že jsou se snoubencem „*de facto* manželé“ (bez ohledu na hloubku jejich vztahu *de iure* o manželství nejde a snoubenci postavení manželů nemají), je pravdou, že podle výkladu Evropského soudu pro lidská práva požívá za určitých okolností ochrany i rodinný život osob, které spolu žijí mimo manželství, neboť do něj vstoupit nechtějí, případně to z různých důvodů učinit nemohou. Nepřiměřeným zásahem do rodinného života však zpravidla není, pokud toto soužití začalo až v době, kdy žalobkyně pobývala v Evropské unii nelegálně: do Francie žalobkyně podle jejích slov přijela v roce 2002, se snoubencem spolu začali žít až v roce 2011. Současně se musí takový rodinný či jiný vztah vyznačovat určitou intenzitou, resp. vysokým stupněm integrace (např. dlouholeté manželství, rodina s dětmi), aby se jednalo o zásah nepřiměřený.
- 19 Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že při posuzování, zda rozhodnutí o správním vyhoštění nezpůsobuje nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince ve smyslu § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců se podpůrně použijí kritéria pro posouzení zásahu do soukromého nebo rodinného života cizince podle čl. 12 odst. 3 směrnice Rady 2003/109/ES o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, tzn. délka pobytu, věk, zdravotní stav, rodinná a hospodářská situace, sociální a kulturní integrace v zemi pobytu a vazba na zemi pobytu. To přiměřeně platí i v případě, že cizinec nemá podle této směrnice postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2013, č. j. 3 As 46/2012 – 22). Žalobkyně strávila v České republice přibližně 3 roky, což je relativně krátká doba, a skutečnost, že nemluví česky ani zde nemá zaměstnání, svědčí o tom, že její vazba na Českou republiku není příliš silná. Žalobkyni je 35 let, neuvádí žádné zdravotní problémy a je schopná se o sebe postarat. V České republice nemá žádné příbuzné a kromě svého snoubence ani osoby blízké. Soud uzavírá, že neshledává, že by vyhoštění žalobkyně představovalo nepřiměřený zásah do jejího soukromého a rodinného života. K témuž závěru dospěl v napadeném rozhodnutí. Skutečnost, že žalovaný současně uvádí, že mimo uvedené důvody, pro něž napadené rozhodnutí nepředstavuje nepřiměřený zásah, je také nevykonatelné, není logickým rozporem, nýbrž poznámkou pro úplnost. Bez ohledu na to se však žalovaný otázkou přiměřenosti zabýval, přezkoumatelně ji vypořádal a dospěl k výše uvedenému závěru, s nímž se soud ztotožňuje. Námitka je nedůvodná.
- 20 Co se týče žalobní námitky, že je měl žalovaný řízení o vyhoštění zastavit (jak žalobkyně navrhovala), konstatuje soud, že tento názor nemá žádnou oporu v zákoně. Podle § 168 zákona o pobytu cizinců se na taxativně vypočtená řízení podle tohoto zákona neužije druhá a třetí část správního řádu. Řízení o správním vyhoštění podle § 119 tohoto zákona však v tomto výčtu nefiguruje. Důvody pro zastavení řízení o správním vyhoštění mohou tedy být toliko obecné důvody zastavení řízení podle § 66 správního řádu a důvody uvedené v zákonu o pobytu cizinců. Ani v zákoně o pobytu cizinců však zákonodárce nespojuje s vydáním negativního závazného stanoviska zastavení řízení; naopak § 120a zákona o pobytu cizinců stanoví postup v situaci, kdy je vedeno řízení o správním vyhoštění a přitom není vycestování cizince možné. Podle § 120a odst. 4 zákona o pobytu cizinců to policii nebrání ve vydání rozhodnutí o správním vyhoštění, avšak musí skutečnost, že vycestování cizince není

možné, uvést v napadeném rozhodnutí (viz například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 7 As 206/2015 – 36, a ze dne 9. 10. 2015, č. j. 2 Azs 206/2015 – 31).

- 21 Jde-li o žalobní námitku, že žalovaný nepřihlédl ke specifické situaci žalobkyně, která se do své vlasti objektivně vrátit nemůže, ta nemůže obstát s ohledem na to, co bylo uvedeno v předchozím odstavci. Existence negativního závazného stanoviska nezbavuje žalovaného povinnosti uložit žalobkyni správní vyhoštění. Žalobkynina specifická situace byla dostatečně zohledněna tím, že s ohledem na to, že její vycestování není možné, byla tato skutečnost uvedena v rozhodnutí o správním vyhoštění a žalobkyně bude na území České republiky moci pobývat i nadále na základě víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území (srov. § 120 odst. 4 zákona o pobytu cizinců), a to – nedojde-li ke změně jiných okolností – až do chvíle, kdy se situace v Íránu zlepší do té míry, že bude možno vydat nové rozhodnutí ve věci podle § 120a odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Až datem nabytí právní moci tohoto rozhodnutí zanikne platnost víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území nebo povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území a teprve poté policie cizinci udělí výjezdní příkaz a stanoví lhůtu, ve které je povinen vycestovat z území.
- 22 Situace, obdobné té, v níž se ocitla žalobkyně, zohledňují také další ustanovení zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně, jejíž vycestování není možné, je totiž oprávněna neprodleně po vydání rozhodnutí o správním vyhoštění požádat ministerstvo o udělení mezinárodní ochrany (§ 120a odst. 6 zákona o pobytu cizinců). Platnost rozhodnutí o správním vyhoštění pak zaniká, byl-li cizinci udělen azyl ochrany (§ 120a odst. 7 zákona o pobytu cizinců). Za určitých podmínek platnost rozhodnutí o správním vyhoštění zaniká také tehdy, je-li rozhodnutí, kterým byla udělena doplňková ochrana nebo byl povolen dlouhodobý pobyt za účelem strpění pobytu na území, platné po dobu rovnající se jeden a půl násobku doby stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění pro omezení vstupu cizince na území, jde-li o rozhodnutí podle § 119 odst. 1 písm. c) nebo § 120 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců (§ 120a odst. 8 zákona o pobytu cizinců). Nutno však současně upozornit na skutečnost, že nepožádá-li cizinec o mezinárodní ochranu nejpozději do dvou měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o správním vyhoštění, oprávnění požádat o mezinárodní ochranu zaniká. Oprávnění požádat nezaniká, pokud podání žádosti zabránily důvody na vůli cizince nezávislé a cizinec žádost podá do 3 dnů po pominutí takových důvodů (§ 120a odst. 6 zákona o pobytu cizinců).
- 23 Ve světle výše uvedeného neobstojí ani žalobní námitka, že je napadené rozhodnutí výrazem přepjatého formalismu. Státní moc lze uplatňovat jen v případech, mezích a způsoby, které stanoví zákon (srov. čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky, resp. čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). V dané věci byly naplněny podmínky pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění žalobkyně a vydání tohoto rozhodnutí nebylo možností správního orgánu, nýbrž jeho povinností, při níž nemá prostor pro správní uvážení. Jestliže by správní orgán s ohledem na žalobkyninu specifickou životní situaci rozhodnutí o správním vyhoštění nevydal, ačkoli tak učinit měl, porušil by zákon a také svou povinnost rozhodovat ve skutkově obdobných případech obdobně.
- 24 Soud nemíní jakkoli zlehčovat význam žalobkyniných politických aktivit, nebo rizika, která by jí skýtal návrat do vlasti. Ani tyto okolnosti však žalobkyni, přeje-li si žít v České republice, nezbavují povinnosti uspořádat si pobytové záležitosti tak, aby zde

pobývala v souladu se zákonem. Nelze proto přisvědčit žalobkyni, tvrdí-li, že jí žalovaný napadeným rozhodnutím „nepřiměřeně ztížil“ pobyt v České republice a ve všech členských státech Evropské unie. Napadené rozhodnutí je přirozeným důsledkem toho, že žalobkyně, která nelegálně pobývá v Evropské unii již 15 let (z toho v České republice 4 roky) svou pobytovou situaci neřešila, resp. nedořešila ji do fáze řádného pobytového titulu. Nad rámec uvedeného se soud pozastavuje nad tím, že žalobkyně, přes svůj politický aktivismus zaměřený proti současné íránské vládě a tvrzená rizika spojená s návratem do vlasti, resp. dokonce i s pouhou návštěvou íránské ambasády, nikdy nezvolila cestu žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

- 25 Z výše uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
- 26 O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalovanému, který byl ve věci úspěšný, žádné náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 10. srpna 2017

Mgr. Jitka Zavřelová, v. r.
soudkyně

Za správnost:
Božena Kouřimová